

Nya böcker, rapporter och utredningar inom området hälso- och sjukvård

Fokus: svensk litteratur om organisation, styrning och ledarskap men också andra aktuella ämnesområden som patientinflytande och e-hälsa

Vänd dig till Sjukhusbiblioteken om du vill låna boken eller om du är intresserad av att köpa in en bok till din verksamhet.

Flera av titlarna finns även tillgängliga som PDF-filer, detta är då markerat i listan med länkadress. Du kan också prenumerera på denna lista via mail.

HTA-rapporter

Airsonett vid svårt atopiskt eksem, Mini HTA

Metodrådet Region Stockholm, 2019:50, 4 s.

Frågeställning: Fungerar Airsonett på indikation atopiskt eksem hos framförallt barn? (Airsonett är en medicinteknisk utrustning som renar luften via temperaturreglerat laminärt luftflöde (TLA))

Svar i korthet: En litteratursökning gjordes i PubMed vilken identifierade två studier, en observationell prospektiv studie och en fallbeskrivning där en patient behandlats.

Metodrådet bedömer att det saknas vetenskapligt underlag för att besvara frågeställningen.

https://www.vardgivarguiden.se/globalassets/utbildning-och-utveckling/vardutveckling/hta/hta-yttrande/airsonett_yttrande_2019_50.pdf

Health economic evaluation on the prevention of fall and fall-related injuries in hospitals and residential aged care facilities – a systematic review

CAMTÖ, 2019:27, 40 s.

Syfte: att kartlägga den vetenskapliga litteraturen kring vilken metod som i jämförelse med vanlig vård är mest kostnadseffektiv för att förhindra fall och fallskador på sjukhus och äldreboende.

Resultat i korthet: Tolv studier inkluderades i svaret. Dessa studier visade att det finns metoder som är kostnadseffektiva för att förebygga fall och fallskador. På sjukhus visade höftskydd, stötdämpande golv, screening, patientutbildning positiva resultat, ytterligare analys behövs dock enligt CAMTÖ. På äldreboende kan vitamin D-tillskott, stötdämpande golv och läkemedelsgenomgång vara kostnadseffektiva interventioner. Det går dock inte att säga vilken av metoderna som är viktigast och flera av de vetenskapliga studier som inkluderats i svaret framhäver vikten av att göra flera interventioner samtidigt.

<https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%c3%96rebro%20%c3%a4ns%20landsting/Forskning/Forskningsenheter/CAMT%c3%96/HE%20fallprevention%20slutenv%c3%a5rd%20190129.pdf>

Röntgenbehandling vid hudcancer och basaliom

CAMTÖ, 2019:28, 18 s.

Frågeställning: vilken evidens finns för användning av lokal strålbehandling av röntgentyp (electronic Brachytherapy eBT), och syftet med rapporten är att beskriva evidensen för lokal strålbehandling med röntgenteknik.

Resultat i korthet: En översiktsartikel och åtta primärstudier identifierades. Artiklarnas resultat är generellt positiva vid ett års uppföljning vilket är jämförbart med andra behandlingstyper. Biverkningarna var milda och det kosmetiska resultatet var gott. Flera utav artikelförfattarna hade dock kopplingar till tillverkarna av utrustningen vilket gör att det finns risk för bias. Studierna är mestadels av typen retrospektiv analys, inga randomiserade kontrollerade studier återfanns. Uppföljningstiderna var också ofta korta. Evidensstyrkan bedöms som låg.

https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20%C3%A4ns%20landsting/Arbete_ utbildning/Utbildningar/R%C3%B6ntgenbehandling%20vid%20hudcancer%20och%20basaliom%20190225.pdf

Effekt av preoperativt intag av oxikodon och paracetamol på postoperativ smärta

SBU:s Upplysningstjänst 2019, 6 s.

Frågeställning: Finns det evidens för att intag av oxikodon kombinerat med paracetamol före operation lindrar postoperativ smärta bättre än enbart postoperativ smärtbehandling?

Svar i korthet: Inga primärstudier eller systematiska översikter som studerat frågeställningen återfanns av upplysningstjänsten.

https://www.sbu.se/contentassets/1c75e15e32db4c3b88db39cb601718db/effekt_preoperativt_intag_oxikodon_paracetamol_postoperativ_smarta.pdf

Missbruk och beroende av alkohol och narkotika – Kunskapsläget för utredningar och insatser inom socialtjänsten

SBU Kartlägger 2019, 50 s.

Syfte: Att kartlägga det vetenskapliga kunskapsläget utifrån systematiska översikter om utredningar respektive insatser som genomförs eller kan genomföras i eller på uppdrag av kommunal socialtjänstverksamhet för vuxna individer som är beroende av eller missbrukar alkohol eller narkotika, eller för deras anhöriga.

Svar i korthet: SBU Kartlägger har delat områdena för utredningar och insatser i elva olika domäner och identifierat 20 systematiska översikter. 17 av översikterna berörde domänen Psykologiska och psykosociala behandlingsinsatser och fem berörde domänen Stöd, råd och information. Inom de två domänerna bedömer SBU att det finns delvis med vetenskaplig kunskap, men fortfarande kunskapsluckor. Inom resterande nio domäner menar SBU att det inte finns vetenskaplig kunskap enligt deras definition vilken är att det inte finns någon systematisk översikt av medelhög eller hög kvalitet på området.

<https://www.sbu.se/contentassets/c969ef9cb6a643d28d8166710a955a83/missbruk-och-beroende-avalkohol-och-narkotika.pdf>

Stödgrupper till barn och unga som lever i familjer med psykisk ohälsa eller substansmissbruk

SBU:s Upplysningstjänst 2019, 16 s.

Frågeställning: Vilken effekt har stödgrupper till barn och unga som lever i familjer med psykisk ohälsa eller substansmissbruk på barnets välmående, kunskap om psykisk ohälsa, skolgång och upplevelse av sin situation, i jämförelse med individuella samtal eller ingen behandling?

Svar i korthet: Upplysningstjänst har identifierade en systematisk översikt, tre kontrollerade studier och sju kvalitativa studier som var relevanta för frågeställningen.

Översiktsförfattarna substansmissbruk drar slutsatsen att de selektiva preventionsprogram för barn och ungdomar till föräldrar med substansmissbruk som studerats verkar. i stort sett, ha en positiv effekt på vissa av utfallsmåtten, men att resultaten är preliminära. Författarna till de kontrollerade studierna drar liknande slutsatser vad gäller effekten av stödgrupper för barn och ungdomar till föräldrar med psykisk ohälsa eller substansmissbruk. Författarna till de kvalitativa studierna visar på flera positiva upplevelser av stödgrupper.

https://www.sbu.se/contentassets/f6376d0f4b614449bc2c7e558a460010/stodgrupper_bar_n_unga_lever_familjer_psykisk_ohalsa_substansmissbruk.pdf

Ledarskap

Befria sjukvården: Konsten att lösa sjukvårdens egentliga problem

Lord, Magnus, 2019, 239 s.

Författaren Magnus Lord är utbildad läkare, civilekonom och civilingenjör.

Han skriver i boken att den medicinska utvecklingen senaste tiden varit imponerande, men att den verksamhetsmässiga utvecklingen inte hängt med. Han menar på att sjukvården måste röra sig bort från massproduktionstänkandet som har fått råda inom sjukvården och som grundar sig på 1920-talets tillverkningsindustri. Lord skriver att sjukvårdens verksamhet är för komplex för sådana idéer och att fokus istället ska vara på människor och att verksamhetsutvecklingen ska grundas på sjukvårdens egentliga syfte nämligen att se till att patientens resa genom vården blir så bra som möjligt.

Bokens filosofi kring sjukvårdens verksamhet vilar på tre punkter:

1. Mandatet att styra och utveckla kärnverksamheten ges till vårdprofessionerna
2. Förbättringsarbetet görs ur patientens perspektiv
3. Man byter till en ny form av uppbyggligt och stödjande chefskap.

Human resource development: att utveckla individer, grupper och organisationer

Nilsson, Peter m.fl. 2018, 2. uppl. 287 s.

Boken ger en grundlig introduktion till ämnesområdet human resource development (HRD) som handlar om att utveckla individer, arbetsgrupper och organisationer i arbetslivet.

Ledning och ledarskap: för en personcentrerad vård

Persson, Hans-Inge, 2018, 85 s.

Författaren Hans-Inge Persson har arbetat som ledare och chef inom olika offentliga organisationer, både kommunala och statliga. Boken beskriver hur hälso- och sjukvårdens organisation ser ut idag och innehåller även en handledning för hur ledare och chefer kan jobba personcentrerat. Han ger exempel från chefer och medarbetare inom sjukvården och även från sina egna erfarenheter som anhörig.

Samtalsfärdigheter: stöd, vägledning och ledarskap

Rautalinko, Erik, 2019, 3 uppl. 171 s.

Författaren är filosofie doktor i psykologi och är psykolog och psykoterapeut.

Boken innehåller ett inledande teoretiskt avsnitt varefter samtalsituationer med olika målsättningar beskrivs. Den ger också verktyg för att bland annat kunna lyssna aktivt, bemöta kritik, ge svåra besked, stödja, medla, lösa konflikter, sätta gränser och vägleda. Exempel på dialoger som tydliggör och tips på hur man kan öva på samtal ges också. Boken riktar sig främst till de som arbetande inom vård, service och ledarskap, men även studenter.

Juridik

Tid för trygghet

SOU 2019:5, 500 s.

Slutbetänkande från *Utredningen för hållbart arbetsliv över tid* om arbetstagares skydd mot förändrade anställningsvillkor i samband med omreglering av sysselsättningsgraden vid arbetsbrist, skydd i anställningen för intermitterant anställda och om arbetstagare bör få rätt till ett arbetstidsmått som motsvarar den faktiska arbetstiden. Utredningen föreslår bland annat följande:

- Ett omplaceringserbjudande som enbart innebär ett lägre arbetstidsmått ska inte ses som skäligt.
- LAS regler om rätt till uppsägningstid och uppsägningslön bör inte gälla vid omreglering av arbetstidsmått vid arbetsbrist.
- Det ska införas en bestämmelse om att tid mellan upprepade korta anställningar i vissa fall ska räknas som anställningstid vid tillämpning av lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS).

<https://www.regeringen.se/490b40/contentassets/e5dda37d1ead4aa18b8c955882739eff/tid-for-trygghet-sou-2019.5.pdf>

Statistik

310 val - 2018 års kommun- och landstingsval

SKL 2019, 64 s.

Skrift som innehåller sammanställning av fakta relaterat till valet till kommun och landsting 2018. Bland annat statistik kring valdeltagande, kandidater, valresultat och olika variabler som påverkat väljarna.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-768-8.pdf?issuusl=ignore>

Köp av verksamhet 2017

Kommuner, landsting och regioner 2006–2017

SKL 2019, 108 s.

Rapport från SKL som visar kommuners, landstings/regioners köp av verksamhet, det vill säga köp från andra offentliga eller privata utförare där verksamheten annars skulle ha utförts i egen regi. Sedan början av mätperioden 2008 har kostnaderna för köp av verksamhet sett till andelen av totala kostnader ökat, år 2017 vändes de för första gången neråt och minskar. Kostnaden för köp av verksamhet för landsting/regioner har ökat från 34 miljarder kronor år 2008 till 66 miljarder kronor under 2017.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-544-8.pdf?issuusl=ignore>

Markörbaserad journalgranskning -

Skador i somatisk vård, januari 2013-juni 2018

SKL 2019, 13 s.

Rapporten redovisar av skador och vårdskador inom somatisk vård på nationell nivå. Den bygger på granskning som gjorts av 82 938 vårdtillfällen på akutsjukhus mellan januari 2013 till juni 2018. Granskningen visar att skadorna minskat sedan 2017 då andelen hade gått upp, men är inte riktigt nere på samma nivå som 2016.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-767-1.pdf?issuusl=ignore>

Öppna jämförelser folkhälsa 2019

Folkhälsomyndigheten 2019, 222 s.

Öppna jämförelser folkhälsa 2019 är en indikatorbaserad jämförelse av folkhälsan. 39 indikatorer som speglar hälsoutfall, så som medellivslängd, fetma, tandhälsa, hjärtinfarkter m.fl., och bakomliggande faktorer, så som utbildning, sysselsättning, delaktighet och levnadsvanor redovisas i rapporten. Jämförelser görs mellan kommuner och mellan regioner, också baserat på kön, ålder, utbildning samt även utvecklingen över tid.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/ec714fca0b0145eab3d7924511550a74/oppna-jamforelser-folkhalsa-2019-18076.pdf>

Finns även som ett kortare, sammanfattande faktablad (4 s.) här:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/5341a2539ca24c2aa744cbaf3f19a723/faktablad-oppna-jamforelser-2019-18076-1.pdf>

E-hälsa

Individually tailored internet-based treatment for depression and comorbid conditions

Av Kraepelien, Martin, Karolinska Institutet 2019, 59 s.

Doktorsavhandling vars syfte var att utvärdera effekten och kostnadseffektiviteten av ett internetbaserat och individanpassat behandlingsprogram för depression jämfört med andra behandlingar. Slutsatsen är att det är ett effektivt och kostnadseffektivt alternativ och att det bör övervägas att implementera i vården.

<https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/46549/Thesis.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Övrigt

Checklist for high-quality implementation

Folkhälsomyndigheten, 2019, 33 s.

Folkhälsomyndigheten har tagit fram denna digitala checklista som är tänkt att fungera som ett stöd i arbetet med implementering. Den är baserad på en sammanslagning av 25 olika teoretiska ramverk som amerikanska forskare gjort.

Checklistan är indelad i fyra faser den första handlar om initial bedömning, den andra om implementeringens struktur, den tredje om faktisk implementering och den fjärde om att lära och förbättra.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/3018d4656bba437abce0109bd50a524e/checklist-high-quality-implementation.pdf>

Fysisk miljö på strokeenheter : betydelse för vården

Av Anåker, Anna, Karolinska Institutet 2019, 63 s.

Doktorsavhandling som syftat till att skapa kunskap om den fysiska miljön på strokeenheter och relationen mellan utformningen av miljön, vården samt användarnas upplevelse av den fysiska miljön. Anåkers slutsatser är att det är viktigt att utforma den fysiska miljön efter ett evidensbaserat kunskapsunderlag och att minska inaktivitet och känslan av ensamhet för patienterna. Den fysiska miljön kan vara ett stöd för både patienter och personalen.

https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/46597/Thesis_Anna_An%c3%a5ker.pdf?sequence=1&isAllowed=y

God inommiljö – Samhällsdebatt och kunskapsutveckling

SKL 2019, 24 s.

På 1970-talet kom de första rapporterna om besvär på grund av inomhusmiljön sedan dess har frågan diskuterats i Sverige. Rapporten visar hur debatten sett ut och var vi står idag vad gäller inomhusmiljön och kunskapen om den.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-663-6.pdf?issuusl=ignore>

Suicidförsök vanligare bland unga hbtq-personer

Folkhälsomyndigheten 2019, 1 s.

Faktabladet är en sammanfattning av en systematisk översikt av Ester di Giacomo m.fl. vilken visade att ungdomar som identifierar sig som homosexuella, bisexuella eller trans- och queerpersoner oftare gör suicidförsök jämfört med heterosexuella ungdomar. Studierna som ingår i översikten gjordes i Island, USA, Irland, Kanada, Schweiz, Norge, Nya Zeeland, Kina, Taiwan och Korea.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/abe121003f8c41aeba502f9872a28e70/suicidforsok-vanligare-unga-hbtq-personer-19003-webb.pdf>

Utvärdering av Mobilt resursteam Karlstad

Av: Andersson, Madeleine och Falch, Åse-Britt FoU Välfärd Värmland 2019:1, Karlstad Universitet, 130 s.

Rapporten visar resultatet från en utvärdering av Mobilt resursteam Karlstad som gjorts på uppdrag av Karlstad Kommun. Mobilt resursteam Karlstad är en vårdform för de mest sjuka äldre i Karlstad som togs fram 2016–2017 av Karlstad kommun och landstinget i Värmland

https://www.kau.se/files/2019-02/2019-1_FoU_0.pdf

Vägen till svensk legitimation

En intervjustudie om utlandsutbildade sjuksköterskors erfarenheter

SKL 2019, 13 s.

SKL har i samarbete med Västra Götalandsregionen genomfört studien för att ta reda på vilka problem som finns på vägen för att sjuksköterskor som utbildat sig utomlands ska få en svensk legitimation. 14 intervjuer med sjuksköterskor som utbildat sig utanför EU/EES genomfördes 2018.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/5494.pdf?issuusl=ignore>

Välkommen till Sjukhusbiblioteken i Värmland!

Arvika: 0570-71 20 75

sjukhusbiblioteket.arvika@regionvarmland.se

Karlstad: 054-61 51 44

sjukhusbiblioteket.karlstad@regionvarmland.se

Torsby: 0560-47405

sjukhusbiblioteket.torsby@regionvarmland.se